

ECONOMIA DE L'EMPRESA

2 BATXILLERAT

Unitat 1

EL PATRIMONI I LA COMPTABILITAT



El patrimoni empresarial

El **patrimoni empresarial** és el conjunt de béns, drets i obligacions que té una empresa degudament valorats en relació amb la finalitat a què es destinen.

ACTIU
(Inversions)

Béns
Drets

=

PATRIMONI NET I PASSIU
(Fonts de finançament)

Patrimoni net
Obligacions

!

L'**actiu** reflecteix l'estructura econòmica de l'empresa, és a dir, el total de les seves inversions o la destinació dels seus fons.

El **patrimoni net** i el **passiu** reflecteixen l'estructura financera de l'empresa, és a dir, l'origen dels mitjans de finançament dels quals disposa (recursos propis més deutes amb tercers aliens a l'empresa).

Exemple:

El taller de reparacions del barri ens facilita la informació següent corresponent a final de l'any 2014, per que li ordenem el seu patrimoni diferenciant clarament entre béns, drets, obligacions i net patrimonial i li confeccionem una taula.

El local li va costar 120,000€, dels quals encara deu al ban 60,000€ per un préstec hipotecari. La maquinària que té al taller li va

ACTIU

Béns

Local en propietat 120 000 €

Maquinària 24 000 €

Diners en efectiu 650 €

Eines diverses 1 800 €

Existències al magatzem 850 €

Diners en c/c bancari 4 300 €

Drets

Un client deu 1 100 €

TOTAL ACTIU

15 2700 €

PATRIMONI NET I PASSIU

Patrimoni net 93 700 €

Obligacions

Deu al banc (hipoteca) 55 000 €

Deu al proveïdor de la maquinària 4 000 €

TOTAL PATRIMONI NET I PASSIU

15 2700 €

€.

n

Les masses patrimonials

El conjunt d'elements patrimonials es classifiquen en **grups** o **masses patrimonials** que aglutinen elements homogenis segons el criteri següent:

- Els elements d'actiu s'agrupen i s'ordenen segons la menor o major disponibilitat.
- Els elements de passiu s'agrupen i s'ordenen segons la major o menor exigibilitat.

Classificació de les masses patrimonials	
Actiu	Patrimoni net i passiu
Actiu no corrent • Immobilitzat intangible. • Immobilitzat material. • Inversions immobiliàries. • Inversions financeres a llarg termini.	Patrimoni net (No exigible) - Capital - Capital Social - Reserves - Resultats exercicis anteriors
Actiu corrent • Existències. • Realitzable. • Disponible.	Passiu no corrent (Exigible a llarg termini) Passiu corrent (Exigible a curt termini)

Les masses patrimonials (I)

ACTIU		
ACTIU NO CORRENT (Vinculats a l'empresa durant més d'un exercici econòmic)		
• IMMOBILITZAT INTANGIBLE: béns que l'empresa necessita per produir però no tenen una materialitat corpòria (<i>PATENTS, MARQUES, APLICACIONS INFORMÀTIQUES</i>). Grup 2 - 20		DISPONIBLE
• IMMOBILITZAT MATERIAL: béns de l'empresa materials i corporis, i que aquesta necessita per a la seva activitat productiva (<i>TERRENYS, CONSTRUCCIONS, INSTAL·LACIONS TÈCNIQUES, MAQUINÀRIA, MOBILIARI, EQUIPS ELECTRÒNICS, ELEMENTS de TRANSPORT</i>). Grup 2 - 21		
• INVERSIONS FINANCERES A LLARG TERMINI: (<i>OBLIGACIONS, BONS, DEL PÚBLIC, ACCIONS</i>). Grup 2 - 24		
• INVERSIONS IMMOBILIÀRIES: inversions en béns immobles que no interen en l'activitat pròpia de l'empresa (<i>COMPRA DE TERRENYS, HABITATGES, N/ INDUSTRIALS, etc</i>). Grup 2 - 23		
ACTIU		
ACTIU CORRENT (Vinculats a l'empresa durant menys d'un exercici econòmic, en constan		
• EXISTÈNCIES: materials que s'utilitzen en l'elaboració del producte o menja elaborades destinades a la comercialització (<i>MERCADERIES, MATÈRIES P PRODUCTES ACABATS</i>). Grup 3		
• REALITZABLE: crèdits i drets de cobraments de l'empresa (<i>CLIENTS; CLIE EFECTES COMERCIALS PER COBRAR; DEUTORS; INVERSIONS FINANCERES A TERMINI; HISENDA PÚBLICA, DEUTORA PER DIFERENTS CONCEPTES; ORGANISMES DE LA SEGURITAT SOCIAL, DEUTORS</i>). Grup 4		
• DISPONIBLE: elements líquids de l'empresa que suposen una disponibilitat immediata (<i>BANCS I INSTITUCIONS DE CRÈDIT, CAIXA</i>). Grup 5		líquid +
PATRIMONI NET I PASSIU		
PATRIMONI NET: Representen els recursos de l'empresa que es destinen a l'autofinançament (<i>FONS PROPIS: CAPITAL, CAPITAL SOCIAL, RESERVES, RESULTAT DE L'EXERCICI</i>) i aquells que són aliens però no cal tornar-los (<i>SUBVENCIONS i DONACIONS</i>). Grup 1		NO EXIGIBLE
PASSIU NO CORRENT: (Exigible a llarg termini) Fonts de recursos que s'han de tornar en un període superior a la durada d'un exercici econòmic (<i>PROVEÏDORS D'IMMOBILITZAT A LLARG TERMINI, EFECTES QUE CAL PAGAR A LLARG TERMINI, DEUTES A LLARG TERMINI AMB ENTITATS DE CRÈDIT</i>). Grup 5		EXIGIBLE +
PASSIU CORRENT: (Exigible a curt termini) Format per aquells deutes que l'empresa ha de tornar abans d'un any. (<i>PROVEÏDORS; PROVEÏDORS, EFECTES COMERCIALS QUE CAL PAGAR; CREDITORS PER PRESTACIONS DE SERVEIS; CREDITORS, EFECTES COMERCIALS QUE CAL PAGAR; DEUTES A CURT TERMINI AMB ENTITATS DE CRÈDIT; HISENDA PÚBLICA, CREDITORA PER DIFERENTS CONCEPTES; ORGANISMES DE LA SEGURETAT SOCIAL, CREDITORS</i>). Grup 5		

La comptabilitat i el fet comptable

La **comptabilitat** és la ciència econòmica que estudia, d'una banda, el patrimoni empresarial en un moment determinat i, de l'altra, les variacions que s'hi produeixen.

Objectiu



Proporcionar informació econòmica a diferents nivells de l'empresa

- La direcció.
- Els propietaris i accionistes.
- Els treballadors.
- Els creditors de l'empresa.

El **fet comptable** són totes les operacions que transformen o modifiquen el patrimoni de l'empresa.

Tipus de fets comptables

- Fet comptable permutatiu.
- Fet comptable modificatiu.
- Fet comptable mixt.

El compte

El **compte** és l'eina comptable que representa un grup d'elements patrimonials de característiques i funcions similars, mitjançant una denominació comuna i indica les variacions d'aquests elements patrimonials.

Funcions

- La representació del patrimoni.
- El registre de les variacions del patrimoni.
- La sistematització comptable.

Classificació dels comptes

Comptes de balanç

- Comptes d'actiu.
- Comptes de passiu.
- Patrimoni net.

Comptes de gestió o de resultat

- Comptes de despesa.
- Comptes d'ingrés.

Representació:

Nom del compte:

Data	Concepte	Ref.	Deure	Haver	Saldo

Nom del compte

Deure

Haver

El PGC

Cada empresa crea el seu pla de comptes a partir d'un de general, comú per a totes les empreses usuàries de la comptabilitat. A Espanya, el pla general de comptes es troba dins de la normativa comptable que s'anomena Pla General de comptabilitat (PGC).

En aquest pla, tots els comptes estan classificats i estructurats en una sèrie de grups principals i subgrups.



Amb la finalitat



De donar una visió tan detallada possible del patrimoni de l'empresa

Al Pla General Comptable (PGC) els comptes estan codificats per grups :

- ✓ GRUP 1: FINANCIACIÓ BÀSICA
- ✓ GRUP 2: ACTIU NO CORRENT
- ✓ GRUP 3: EXISTÈNCIES
- ✓ GRUP 4: CREEDITORS I DEUTORS PER OPERACIONS COMERCIALS
- ✓ GRUP 5: CUENTAS FINANCIERAS
- ✓ GRUP 6: COMPRES I DESPESES. *Comptes de gestió*
- ✓ GRUP 7: VENDES I INGRESOS. *Comptes de gestió*
- ✓ GRUP 8: Despeses imputades al patrimoni net
- ✓ GRUP 9: Ingressos imputats al patrimoni net

EI PGC

✓ **GRUP 1: FINANCIACIÓ BÀSICA:** Inclou el PATRIMONI NET i l' EXIGIBLE A LLARG TERMINI. Són comptes patrimonials que generalment controlen obligacions. **Figuraran al patrimoni net i passiu no corrent.**

Exemples:

100 Capital social (Aportació socis)

112 Reserva legal

129 Resultat de l'exercici

170 Deutes a llarg termini amb entitats de crèdit

173 Proveïdors d'immobilitzat a llarg termini

✓ **GRUP 2: ACTIU NO CORRENT:** Inclou les inversions. Són comptes patrimonials que controlen inversions (béns o serveis) a llarg termini. **Figuraran a l'actiu no corrent.**

Exemples:

206 Aplicacions informàtiques

213 Maquinària

210 Terrenys i béns naturals

220 Inversions en terrenys i bens naturals

El PGC

✓ **GRUP 3: EXISTÈNCIES:** Materials necessaris per a la producció i/o venda en l'activitat habitual de l'empresa. Comptes patrimonials que controlen béns a curt termini (inferior a l'any). **Figuraran a l'actiu corrent.**

Exemples:

300 Mercaderies

310 Matèries primeres

✓ **GRUP 4: CREDITORS I DEUTORS PER OPERACIONS COMERCIALS:** Comptes que tenen el seu origen en operacions de tràfic de l'empresa i en les relacions que té amb les administracions públiques. Controlen drets i obligacions a curt termini. **Figuraran a l'actiu corrent (saldo deutor) o al passiu corrent (saldo creditor).**

Exemples:

400 Proveïdors

410 Creditors per prestacions de serveis

430 Clients

440 Deutors

470 HP Deutora per diversos conceptes

475 HP Creditora per conceptes fiscals

EI PGC

✓ **GRUP 5: COMPTES FINANCERS:** Deutes i crèdits de l'empresa per operacions no comercials (alienes al tràfic de l'empresa). Controlen béns i drets i obligacions a curt termini. **Figuraran a l'actiu corrent (béns i drets – saldo deutor) o al passiu corrent (obligacions – saldo creditor).**

Exemples:

520 Deutes a curt termini amb entitats de crèdit

540 Inversions financeres a curt termini en instruments de patrimoni

570 Caixa

572 C/C Bancari

El PGC

✓ **GRUP 6: COMPRES I DESPESES: Comptes de gestió.** Aprovisionament de béns adquirits per vendre'ls i/o transformar-los i les despeses necessàries. **Generalment tenen saldo deutor i que figuraran al compte de pèrdues i guanys.** El seu saldo indica els imports adquirits fins el moment.

Exemples:

600 Compra de mercaderies
601 Compra de primeres matèries
624 Transports
628 Subministraments

630 ✓ **GRUP 7: VENDES I INGRESSOS: Comptes de gestió.** Venda de béns i prestació de serveis objecte del tràfic de l'empresa. **Generalment tenen saldo creditor i que figuraran en el compte de pèrdues i guanys.** El seu saldo indica les vendes i els ingressos produïts fins el moment.

Exemple:

700 Venda de mercaderies
701 Venda de productes acabats
752 Ingressos per arrendaments

✓ **GRUP 8: DESPESES IMPUTADES AL PATRIMONI NET:** Pèrdues derivades de canvis de valor (actius financers, tipus de canvi de la moneda).

✓ **GRUP 9: INGRESSOS IMPUTATS AL PATRIMONI NET:** Beneficis derivats de canvis de valor (actius financers, tipus de canvi de la moneda).

La partida doble

El **mètode de la partida doble** consisteix a anotar simultàniament en dos comptes, com a mínim, la variació que es produeix en el patrimoni a causa de cada fet comptable.

Funcionament dels comptes segons la partida doble

Concepte	Anotacions al deure	Anotacions a l'haver
Comptes d'actiu	Imports inicials Entrades o augments	Disminucions
Comptes de passiu	Disminucions	Imports inicials Entrades o augments
Comptes de patrimoni net	Disminucions	Imports inicials Entrades o augments
Comptes de despesa	SEMPRE S'ESCRIUEN AL DEURE	
Comptes d'ingrés		SEMPRE S'ESCRIUEN A L'HAVER

Exemples:

L'empresa compra una màquina per 3.000€ i paga en efectiu

Paguem al Proveïdor 400€ d'una factura que li devíem mitjançant transferència bancària.

L'empresa compra un ordinador per 450€, en paga una tercera part amb un xec, una altra tercera part en efectiu i la resta la deixa a deure:

L'empresa realitza una venda de mercaderies per un import de 800€; la meitat de la venda s'efectua a crèdit i l'altra part es cobra en efectiu

Els assentaments

Un **assentament** és l'expressió comptable en el diari, seguint el mètode de la partida doble, de les variacions del patrimoni provocades per qualsevol tipus de fet comptable.

Parts d'un
assentament

- Quantitats del deure.
- Número del compte deutor.
- Número de l'assentament, la data, els comptes i les possibles explicacions.
- Número del compte creditor.
- Quantitats de l'haver.

Deure	Codi	Concepte	Codi	Haver

Exemples:

El dia 1 de gener l'empresa de mobles Bonafusta compra una màquina per valor de 18.000€ i la paga amb un xec bancari.

El dia 3 de gener la mateixa empresa de mobles Bonafusta compra mercaderies per 3€. En paga 1.500€ al comptat i la resta a crèdit.

L'empresa Secnou SL inicia el dia 1 de febrer el negoci amb 24.000 € al banc. Durant el primer mes realitza les operacions següents. Fes el llibre diari i el llibre major.

02/08 Compra mobiliari per 3.000 €, la meitat del qual el paga amb una transferència bancària, i deixa a deure la resta.

05/08 Compra mercaderies per 3.600 € a crèdit.

08/08 Compra un ordinador valorat en 1.500 € i un programa de comptabilitat; tot plegat per 1.800 €, que paga amb un xec bancari.

12/08 Ven mercaderies per valor de 2.100 €. Li'n paguen 1.200 € en efectiu i la resta queda pendent.

15/08 Ingressa els diners de la caixa al seu compte corrent bancari.

20/08 Paga la primera part del deute de la compra del mobiliari, que és de 600 €, amb un xec bancari.

25/08 El client li paga el que li devia en efectiu.